

STORTINGET

Innst. 288 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:97 S (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson, Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg om å sikre at norsk kommersielt skogbruk bidrar til å nå målene i naturavtalen

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om å gjøre kommersiell skogsdrift i Norge til en aktiv bidragsyter for å oppfylle forpliktelsene i naturavtalen.
- Stortinget ber regjeringen, i samråd med skognæringen, gjennomgå Norsk PEFC Skogstandard for å sikre at standardene samlet sikrer bevaring og oppbygging av naturmangfold i skog som drives kommersielt.
- Stortinget ber regjeringen revidere forskrift om berekraftig skogbruk med mål om at forskriften på selvstendig grunnlag stiller alle nødvendige hovedkrav til miljøhensyn som forventes av skogbruket, og at forskriften eksplisitt legger til rette for straffefølgelse av grove brudd.
- Stortinget ber regjeringen gjennomgå tilskuddsordningene under verdiskapings- og utviklings tiltak i landbruket og Landbrukets utviklingsfond (LUF), med mål om å fase ut subsidier til skogbruk som bidrar til svekket naturtilstand i produksjonsskog, herunder tilskudd til drift i vanskelig terreng, til-

skudd til skogsbilveier, tilskudd til tettere planting og tilskudd til gjødsling.

- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å ta inn en generell meldeplikt for hogst i skogbrukslova § 11.
- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en endring i skogbrukslova § 11 som gjør det uttrykkelig at alle kommuner står fritt til å innføre meldeplikt på hogst og andre skogbrukstiltak på de arealer og for de formål kommunen selv ønsker.
- Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste et forbud mot hogst i hekketiden.
- Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste et forbud mot hogst og andre skogbrukstiltak i hekketiden i skog med høy tetthet av hekkende fugl.
- Stortinget ber regjeringen legge til grunn at skogarealer eid av Statskog SF som er aktuelle for vern, skal vernes vederlagsfritt.
- Stortinget ber regjeringen redusere utbyttet fra Statskog SF i år der selskapet verner nytt skogareal.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sverre Myrli, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, lederen Willfred Nordlund og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosi-

alistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Dokument 8:97 S (2023–2024) om å sikre at norsk kommersielt skogbruk bidrar til å nå målene i naturavtalen. Komiteen viser videre til landbruks- og matministerens brev av 12. mars 2024 med statsrådets vurdering av representantforslaget. Brevet er vedlagt innstillingen.

Komiteen viser til at det er kommet to høringsinnspill til saken.

Komiteen viser til Kunming–Montreal-rammeverket for naturmangfold (naturavtalen), som ble inngått i desember 2022. Komiteen registrerer at representantforslaget omhandler skogforvaltning og oppnåelse av målsettingene i naturavtalen. Komiteen slutter seg til at skogbruk er en viktig næring, som forvalter et særlig naturansvar.

Komiteen viser til at det 29. mars 2023 ble fremlagt en rapport fra Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet om kunnskapsgrunnlaget om økologisk tilstand i norsk skog. Komiteen registrerer at rapporten viser en positiv utvikling innenfor de fleste miljøparametrene direktoratene bruker for å beskrive tilstanden.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Rødt, viser til at naturavtalen som ble inngått i 2022, legger opp til at partene i avtalen legger frem nasjonale handlingsplaner for naturmangfold i tråd med naturavtalen innen neste partsmøte høsten 2024, og at regjeringen jobber med tiltak her. Flertallet noterer seg informasjonen i statsrådets svarbrev om at tiltakene i handlingsplanen vil bli lagt frem som en melding til Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen jobber med en rekke tiltak for skog som skal bidra til å opprettholde og forbedre økosystemet i skogen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at miljøtilstanden i norsk skog er god, og at den er i positiv utvikling. Disse medlemmer påpeker at privatpersoner eier 77 pst. av landets produktive skogsareal. Disse medlemmer mener eiendomsretten er et av samfunnets mest grunnleggende prinsipper, og at det først og fremst må være opp til skogeieren selv hvordan en forvalter egen skog. Disse medlemmer mener skogeiernes skal ha rett til å råde over egen eiendom, og benytte seg av ressursene de selv eier. Disse medlemmer opplever at norske skogeiere tar ansvar for naturmangfoldet, og at det i dag allerede er lovverk som ivaretar naturmangfoldet, komplementert av en stor tilslutning til frivillig vern av skog. Disse medlemmer mener arts- og naturmang-

fold best skjer gjennom frivillig samarbeid med skogeierne.

Disse medlemmer viser til at skognæringen bidrar til sysselsetting og verdiskapning i store deler av landet. Et aktivt skogbruk gjennom bruk, hogst og plantering er med på å skape en sterk næring, og sørger for opptak av CO₂. Disse medlemmer vil påpeke at mindre hogst av norsk skog vil føre til økt behov for import av tømmer, som igjen kan føre til økt hogst i land med svakere naturvern hensyn enn i Norge. Disse medlemmer mener derfor strenge reguleringer som vil være til hinder for aktivitet i skogbruket, er negativt fra både et nærings- og naturmangfoldsperspektiv.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til det globale Kunming–Montreal-rammeverket for naturmangfold (naturavtalen), som ble vedtatt den 19. desember 2022. Avtalen slår blant annet fast at det innen 2030 skal være «iverksatt effektiv restaurering av minst 30 pst. av arealene med forringede økosystemer», at 30 pst. av naturen skal være «effektivt bevart», og at det innenfor disse områdene skal «sikres at all bærekraftig bruk, der dette er aktuelt [...] fullt ut er i samsvar med bevaringsformål».

Dette gjør naturavtalen relevant for norsk kommersielt skogbruk. Skog er samlet sett Norges mest artsrike økosystem. Av alle de 44 000 artene som er registrert i Norge, lever 60 pst. i skog, herunder nær halvparten av de truede artene på den norske rødlista fra 2021. 567 arter i skogen er kritisk eller sterkt truet, og 1 516 arter er sårbare eller nær truet.

Disse medlemmer understreker at å stanse tapet av biomangfold i skogen ikke kan løses bare med vern. Det er avgjørende at også det kommersielle skogbruket bidrar til å nå målene i naturavtalen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at moderne skogbruk innebærer store arealer med sterk dominans av gran og furu, få andre treslag, lik alder på trærne samt lite gammelskog og død ved. Moderne skogbruk har samtidig store hogstflater og et stort og fortsatt økende nett av skogsveier. Alt dette bidrar til at det er lite biologisk mangfold i dagens moderne produksjonsskog.

Disse medlemmer peker på at både det faktum at kommersiell skogsdrift skaper store områder med lavere artsmangfold enn i natur- og urskog, og det faktum at halvparten av rødlisteartene er skogsarter, gjør det nokså åpenbart at dagens driftsformer ikke bidrar tilstrekkelig til mål om å bevare og restaurere natur- og artsmangfold.

Disse medlemmer viser til at om Norge skal kunne oppfylle forpliktelsene om 30 pst. vern, 30 pst. re-

staurering og skogbruk «i samsvar med bevaringsformål» som regjeringen har påtatt seg gjennom naturavtalen, må norsk skog drives på måter som ivaretar naturmangfoldet bedre og som aktivt bygger opp igjen naturmangfold. Det må bli mål for skognæringen at den vanlige driften skal skape mer naturmangfold, ikke mindre.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om å gjøre kommersiell skogsdrift i Norge til en aktiv bidragsyter for å oppfylle forpliktelsene i naturavtalen.»

«Stortinget ber regjeringen, i samråd med skognæringen, gjennomgå Norsk PEFC Skogstandard for å sikre at standardene samlet sikrer bevaring og oppbygging av naturmangfold i skog som drives kommersielt.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at miljøhensyn i skogsdrift er regulert i forskrift om berekraftig skogbruk. Forskriften inneholder overordnede retningslinjer for skogsdriften, samt to henvisninger til Norsk PEFC Skogstandard i §§ 4 og 5:

Forskriften § 4 annet ledd lyder:

«Hogst kan normalt berre skje i område der det er gjennomført miljøregistreringar, jf. forskrift 4. februar 2004 nr. 449 om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer. Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var tiltaka som er nedfelte i Norsk PEFC Skogstandard leggjast til grunn.»

Forskriften § 5 første ledd lyder:

«Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørge for at verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotopar blir tekne vare på i samsvar med retningslinene i Norsk PEFC Skogstandard.»

Disse medlemmer viser til at Norsk PEFC Skogstandard er en frivillig sertifiseringsordning med utgangspunkt i skogindustrien, med kriterier som er utarbeidet av 15 skog-, natur- og friluftsansjoner. PEFCs kriterier er utarbeidet som kompromisser i konsensus mellom ulike interesser, inkludert skognæringen selv, blant annet NORSKOG og Norges Skogeierforbund.

Disse medlemmer har merket seg at Sabima og WWF Verdens naturfond, som er blant de 15 organisasjonene som har deltatt i arbeidsgruppen som reviderte PEFC-kriteriene i 2022, i et brev til Klima- og miljødepartementet har gitt uttrykk for at de ikke stiller seg bak PEFC-sertifisering som helhet. Organisasjonene mener at PEFCs krav ikke er tilstrekkelige til å sikre bærekraftig skogbruk.

Disse medlemmer viser til at PEFC er en privatreteftlig avtale. Det medfører at brudd på avtalen ikke kan straffeforfølges. Brudd registreres kun som avvik, og har erfaringsmessig gitt minimale konsekvenser for sertifikkatholderne i forbindelse med salg av tømmer.

Disse medlemmer mener at de mest sentrale kravene i PEFC-standard må forskriftsfestes, og at forskrift om berekraftig skogbruk på selvstendig grunnlag må stille alle nødvendige hovedkrav til miljøhensyn som forventes av bærekraftig norsk skogbruk. Det må også være mulig å sanksjonere brudd på forskriften. Ett av tiltakene som bør forskriftsfestes, er et forbud mot hogst i hekketiden, subsidiært et forbud mot hogst og andre skogbrukstiltak i hekketiden i skog med høy tetthet av hekkende fugl.

Disse medlemmer mener at det bør innføres en generell meldeplikt for hogst, subsidiært at det tydeliggjøres i skogbrukslova § 11 at alle kommuner står fritt til å innføre meldeplikt på hogst og andre skogbrukstiltak på de arealer og for de formål kommunen selv ønsker.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen revidere forskrift om berekraftig skogbruk med mål om at forskriften på selvstendig grunnlag stiller alle nødvendige hovedkrav til miljøhensyn som forventes av skogbruket, og at forskriften eksplisitt legger til rette for straffeforfølgelse av grove brudd.»

«Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste et forbud mot hogst i hekketiden.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å ta inn en generell meldeplikt for hogst i skogbrukslova § 11.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en endring i skogbrukslova § 11 som gjør det uttrykkelig at alle kommuner står fritt til å innføre meldeplikt på hogst og andre skogbrukstiltak på de arealer og for de formål kommunen selv ønsker.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at det i dag finnes en rekke statlige subsidier som bidrar til å svekke naturverdiene i skogen. De viktigste eksemplene er tilskuddene til verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket, samt enkelte av tiltakene under Landbrukets utviklingsfond (LUF). Tilskudd til hogst i bratt terreng, tilskudd til skogsbilveier, tilskudd til tettere planting og tilskudd til gjødsling kan alle bidra til å svekke naturverdiene i skogen. I tillegg er klimaeffekten av gjødsling omdiskutert, ifølge Norsk institutt for naturforskning (NINA). Dersom skogbruket skal gi et positivt bidrag til å oppfylle målene i naturavtalen, i stedet for å motvirke dem, må slike

støtteordninger innrettes og styres mer etter mål om bevaring og oppbygging av naturmangfold.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå tilskuddsordningene under verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket og Landbrukets utviklingsfond (LUF), med mål om å fase ut subsidier til skogbruk som bidrar til svekket naturtilstand i produksjonsskog, herunder tilskudd til drift i vanskelig terreng, tilskudd til skogsbilveier, tilskudd til tettere planting og tilskudd til gjødsling.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at det offentlige eier store skogarealer gjennom Statskog SF, Forsvarsbygg og Opplysningsvesenets fond. I tillegg er en del skog eid direkte av norske kommuner.

Disse medlemmer viser til at Statskog SF, som er heleid av staten gjennom Landbruks- og matdepartementet, er landets største skogeier med om lag seks pst. av det samlede produktive skogarealet i Norge. Disse medlemmer mener det offentlige har et særskilt ansvar for å få drive skogarealene i tråd med naturavtalen, og for å innføre driftsmetoder som bidrar til å opprettholde et mangfold av økosystemer i god økologisk tilstand.

Disse medlemmer viser til at Stortinget under behandlingen av Meld. St. 14 (2015–2016) vedtok at ti pst. av skogen i Norge skal vernes, jf. Innst. 294 S (2015–2016). Målet ble satt under forutsetning av at dette skulle gjelde all skog og at det skulle skje gjennom vern av offentlig eid skog, og frivillig vern av privateid skog. Hvis dagens vernetempo fortsetter, vil det ta flere tiår før skogvernmålet er nådd. Likevel bruker staten betydelige deler av skogvernbudsjettet på vern i statens egne skoger, først og fremst gjennom Statskog SF.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at staten, gjennom Landbruks- og matdepartementet, tar utbytte fra Statskog SF. Kombinasjonen av utbetalingen av skogvernmidler på den ene siden og utbytte på den andre siden innebærer i praksis at midler som settes av til frivillig skogvern på Klima- og miljødepartementets budsjett, brukes på inntektsiden på Landbruks- og matdepartementets budsjett.

Disse medlemmer viser til at vederlagsfritt vern av statens egne skoger vil frigjøre midler i skogvernbudsjettet, slik at private grunneiere slipper å vente lenge på avklaring av skogvern. Samtidig bør staten begrense utbyttet i de årene Statskog SF ellers ville hatt rett på skogvernerstatning, for å unngå at skogvern blir en økonomisk belastning for selskapet.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at skogarealer eid av Statskog SF som er aktuelle for vern, skal vernes vederlagsfritt.»

«Stortinget ber regjeringen redusere utbyttet fra Statskog SF i år der selskapet verner nytt skogareal.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak om å gjøre kommersiell skogsdrift i Norge til en aktiv bidragsyter for å oppfylle forpliktelsene i naturavtalen.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen, i samråd med skognæringen, gjennomgå Norsk PEFC Skogstandard for å sikre at standardene samlet sikrer bevaring og oppbygging av naturmangfold i skog som drives kommersielt.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen gjennomgå tilskuddsordningene under verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket og Landbrukets utviklingsfond (LUF), med mål om å fase ut subsidier til skogbruk som bidrar til svekket naturtilstand i produksjonsskog, herunder tilskudd til drift i vanskelig terreng, tilskudd til skogsbilveier, tilskudd til tettere planting og tilskudd til gjødsling.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen revidere forskrift om berekraftig skogbruk med mål om at forskriften på selvstendig grunnlag stiller alle nødvendige hovedkrav til miljøhensyn som forventes av skogbruket, og at forskriften eksplisitt legger til rette for straffeforfølgelse av grove brudd.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste et forbud mot hogst i hekketiden.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å ta inn en generell meldeplikt for hogst i skogbrukslova § 11.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en endring i skogbrukslova § 11 som gjør det uttrykkelig at alle kommuner står fritt til å innføre meldeplikt på hogst og andre skogbruktstiltak på de arealer og for de formål kommunen selv ønsker.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at skogarealer eid av Statskog SF som er aktuelle for vern, skal vernes vederlagsfritt.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen redusere utbyttet fra Statskog SF i år der selskapet verner nytt skogareal.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:97 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Rasmus Hansson, Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg om å sikre at norsk kommersielt skogbruk bidrar til å nå målene i naturavtalen – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 30. april 2024

Willfred Nordlund

leder

Bengt Rune Strifeldt

ordfører

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/538-

12. mars 2024

Vedrørende representantforslag 97 S (2023-2024) Om å sikre at norsk kommersielt skogbruk bidreg til å nå måla i naturavtalen

Eg viser til brev av 5. mars 2024 om at Næringskomitéen har til behandling representantforslag 97 S (2023-2024), frå stortingsrepresentantane Rasmus Hansson, Une Bastholm og Lan Marie Nguyen Berg om å sikre at norsk kommersielt skogbruk bidreg til å nå måla i naturavtalen.

Representantforslaget er oversendt til uttale. Forslaget består av 10 delforslag. I det følgande blir representantforslaget omtalt generelt, deretter knyter eg nokre kommentarar til kvart enkelt delforslag.

Det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfald (Naturavtalen) som vart inngått i desember 2022, legg opp til at landa innan neste partsmøte hausten 2024 skal legge fram nasjonale handlingsplanar for naturmangfald i tråd med naturavtalen og dei globale måla den inneheld. Regjeringa vil følgje opp frå norsk side med å lage ein ny handlingsplan for naturmangfald og legge fram denne som ein melding til for Stortinget. Der vil regjeringa vise kva Noreg vil gjere for å bidra til dei globale måla og som del av dette korleis skogbruket kan bidra til å nå måla.

Regjeringa arbeider med ein meny av tiltak for skog som skal bidra til å halde oppe eller betre den økologiske tilstanden i økosystemet. Saman med klima- og miljøministeren tok eg i haust imot ein felles rapport frå Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet som inneheld eit felles kunnskapsgrunnlag om den økologiske tilstanden i norsk skog og beskriv tiltak og verkemiddel som kan bidra til å oppretthalde eller forbetre den økologiske tilstanden.

Rapporten viser ei positiv utvikling for dei fleste miljøparametrane som direktorata bruker for å beskrive den tilstanden. Dette gjeld mellom anna arealet av biologisk gamal skog, mengda død ved i skog, innslaget av lauvtre i barskog, store tre og arealet med fleirsjiktige skog.

Rapporten er eit godt grunnlag for å vurdere stortingsmeldinga si omtale av bidrag frå norsk skogbruk for å nå dei globale måla. Direktoratata greier nå ut tiltak og verkemiddel vidare. Dette vil saman med den leverte rapporten ligge til grunn for regjeringa sitt vidare arbeid. Regjeringa vil etter ei samla vurdering av fordelar og ulemper ta endeleg stilling til kva tiltak som eventuelt skal gjennomførast for å halde oppe eller forbetre den økologiske tilstanden.

Miljøinnsatsen i skogbruket aukar

Skog er eit svært viktig økosystem for norsk naturmangfald. Om lag 60 prosent av dei kjende artane på fastlandet i Noreg er knyta til skog. I skogane finst 13 trua naturtypar, og skog er levestad for 1330 trua artar. Artsdatabanken vurderer at 1132 av desse trua artane påverkast negativt av tidlegare og pågåande arealendringar knyta til skogbruk.

Skogbruket blir i dag drive med basis i eit lov- og regelverk med klar understreking av miljøansvaret til skogbruket, og sertifiseringssystema Norsk PEFC Skogstandard og «Forest Stewardship Council» (FSC).

Eit viktig grunnlag er gode skogressurs- og miljøoversikter på kvar enkelt eigedom. I hovudsak blir dette kunnskapsgrunnlaget skaffa gjennom skogbruksplanlegging med miljøregistreringar. Fordi skogbrukstiltak kan føra til negativ miljøpåverknad, er det gjennom lang tid utvikla ulike miljøomsyn i skogpolitikken, og det er utvikla miljøstandardar for det praktiske skogbruket. Desse omsyna skal saman sikra at ulike livsmiljø i skogen blir tekne vare på over tid.

Eit av dei viktigaste tiltaka for å vareta viktige leveområde for raudlisteartar er kartlegging av livsmiljø og forvaltning av desse som nøkkelbiotopar der det som hovudregel ikkje er hogst eller annan skogskjøtsel. Om lag halvparten av artane på Raudlista er knytt til skog. Utviklinga av viktige livsmiljø for raudlisteartar blir overvaka i Landsskogtakseringen, og informasjonen blir brukt ved periodevis revisjon av miljøregistreringane. Det er registrert over 150 000 livsmiljø i dei norske skogane.

Skogeigarane har, med basis i livsmiljøregistreringane, frivillig sett til side over 71 000 større og mindre nøkkelbiotopar, i hovudsak som ikkje-hogst-område. Nøkkelbiotoparealet legg beslag på eit anslått ståande tømmervolum på rundt 10 millionar kubikkmeter i hogstklasse 4 og 5 (nær hogstmoden og hogstmoden skog.) Dette utgjer ein tømmerverdi på ca. 5 milliardar kroner (ved sams tømmerpris på kr 500 pr m³). Det gjennomførast tiltak for auka ivaretaking av nøkkelbiotopar, og omfanget av nøkkelbiotopar utanfor verneområde er over 1000 kvadratkilometer. Disse utgjer nå om lag 0,9 prosent av skogarealet.

Kommentarar til dei einskilde forslaga

Forslag 1: *Stortinget ber regjeringa komme tilbake til Stortinget med en sak om å gjøre kommersiell skogsdrift i Norge til en aktiv bidragsyter for å oppfylle forpliktelsene i naturavtalen.*

Naturavtala inneheld fleire mål som er relevante for skognæringa. Mål 3, som representantane viser til, gjeld i fyrste rekkje dei areala som er verna eller underlagde særskilde bevaringstiltak. I slike område i Norge, til dømes verneområde og nøkkelbiotopar i skog, skal det normalt ikkje drivast skogbruk. Det er derfor andre mål i avtala der skognæringa vil spele ei større rolle. Dette gjeld til dømes mål 10 som handlar om berekraftig forvaltning av areal der det drivast jordbruk, akvakultur, fiskeri og skogbruk.

Regjeringa kjem tilbake til tiltak som kan bidra til dei globale måla i stortingsmeldinga om oppfølging av naturavtalen.

Forslag 2: *Stortinget ber regjeringa, i samråd med skognæringa, gjennomgå Norsk PEFC Skogstandard for å sikre at standardene samlet sikrer bevaring og oppbygging av naturmangfold i skog som drives kommersielt.*

Norsk PEFC Skogstandard er eit privat sertifiseringssystem for skogbruk som er utarbeidd og avtalt mellom skognæringa, miljøorganisasjonar og andre interessentgrupper. Skogstandarda vart sist revidert i 2022, og internasjonalt godkjend i juni 2023. I alt 15 organisasjonar har delteke i revisjonsarbeidet gjennom en arbeidskomité. Styresmaktene har ikkje ei formell rolle i utforminga av standarda, og det er derfor ikkje tenleg at regjeringa skal krevje endring standarda. Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet deltek som observatørar i komiteén.

Forslag 3: *Stortinget ber regjeringa revidere forskrift om berekraftig skogbruk med mål om at forskriften på selvstendig grunnlag stiller alle nødvendige hovedkrav til miljøhensyn som forventes av skogbruket, og at forskriften eksplisitt legger til rette for straffeforfølgelse av grove brudd.*

Ved handsaminga av gjeldande skogbrukslov vart det understreka av Stortinget (Innst O. nr. 61 (2004-2005)) at ei forskrift måtte utformast slik at ho sikrar nødvendige minstekrav utan å svekke den motivasjon næringa har for frivillige miljøomsyn, og heller ikkje fører med seg byråkrati og skaper uklare rammer for næringa. Det vart lagd til grunn at dei som er tilslutta sertifiseringsordningane ville tilfredsstille dei krav som vert sett i lova, og som ville følgje av den komande forskrifta (Ot. prp. nr. 28 (2004-2005)).

Forskrift om berekraftig skogbruk inneheld minstekrav til skogbruksverksemda. Dette gjeld til dømes konkrete krav om å ivareta verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotopar, om lukka hogstformar, innblanding av lauvtre, utbetring av køyreskadar, sparing av livlaupstre, rydding av kvist frå turstiar o.a.

Som forslagsstillarane viser til er det to tilvisingar til norsk PEFC skogstandard i forskrifta. Dette er krav der standarda djupar ut og detaljbeskriv dei krava som er sett i forskrifta. Til saman gjer dette det tydeleg kva for krav som gjeld. Slik tidlegare Landbruks- og matminister Sandra Borch har svara Stortinget på spørsmål 2379 (2021-2022), vil departementet sjå nærare på ordlyden i berekraftforskrifta § 5 første ledd ved ein seinare revisjon av forskrifta.

Straffeheimelen i skogbrukslova § 22 legg til rette for straffeforfølgning av grove brot på lova med forskrifter.

Forslag 4: *Stortinget ber regjeringen gjennomgå tilskuddsordningene under verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket og Landbrukets utviklingsfond (LUF), med mål om å fase ut subsidier til skogbruk som bidrar til svekket naturtilstand i produksjonsskog, herunder tilskudd til drift i vanskelig terreng, tilskudd til skogsbilveier, tilskudd til tettere planting og tilskudd til gjødsling.*

Stortinget har ved fleire høve streka under at skogressursane og ei berekraftig forvaltning av desse er eit sentralt element i det grøne skiftet. Dei tilskotsordningane som representantane peiker på er viktige reiskap i regjeringa sitt arbeid for å nå desse måla.

Forslag 5: *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å ta inn en generell meldeplikt for hogst i skogbrukslova § 11.*

I dag tek skogeigarane miljøomsyn utan erstatning som mellom anna, som nemnt ovanfor, omfattar utlegging av område som nøkkelbiotopar der skogen som regel ikkje blir hoggen. Det er også utvikla overvakingssopplegg for å sikra at nøkkelbiotopane blir forvalta i samsvar med regelverk og sertifikatkrav.

Det meste av skogarealet som er aktuelt for skogsdrift er etter kvart omfatta av skogbruksplanar med miljøregistreringar, og både offentleg og privat regelverk krev at skogeigar skal ha kunnskap om miljøkvalitetane i området før det kan gjennomførast ulike skogtiltak. Skogsektoren sørger for at sertifikatsystema blir følgd og offentlege styresmakter gjennomfører både stikkprøvekontrollar, etterkontroll knytt til søknader om løyve eller tilskot og overvakar også skogtilstanden gjennom Landsskogtakseringen. Resultata av dette kontrollarbeidet syner at skogbruket tek miljøomsyn i samband med hogst.

Det blir utført om lag 14000 hogstar i året i Noreg. Forslaget om ei generell meldeplikt for hogst vil derfor føre med seg økonomiske og administrative konsekvensar både for kommunane og for skogeigarane.

Forslag 6: *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en endring i skogbrukslova § 11 som gjør det uttrykkelig at alle kommuner står fritt til å innføre meldeplikt på hogst og andre skogbrukstiltak på de arealer og for de formål kommunen selv ønsker.*

Skogbrukslova §11 gir kommunen eller anna skogbruksstyresmakt heimel til gjere vedtak om at skogeigarar skal ha plikt til å melde inn planar om hogst og tiltak knytt til forynging og stell av skog, når dette er naudsynt for å halde kontroll med at lova blir følgd. Denne meldeplikta kan gjelde ein eller fleire skogeigarar i heile eller delar av kommunen.

Forslag 7. *Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste et forbud mot hogst i hekketiden.*

Årleg blir ca. 0,5-0,6 % av det produktive skogarealet i Noreg hogd. For dei fleste livskraftige fuglearter som hekker i skog utgjør dette ikkje nokon trussel. Av dei fugleartene som er oppført som kritisk truga, svært truga eller sårbare på raudlista, er det 15 som har skog som sitt hovudhabitat. Av desse er det eit fåtal som blir påverka negativt av skogbruk.

Norsk PEFC skogstandard inneheld konkrete krav til dei omsyna som skal tas til hekkande fugl: «I hekketiden (normalt perioden mai, juni og juli) skal skogsdrift i skog av spesiell betydning for fuglelivet unngås, såfremt det ikke er nødvendig for å komme til bakenforliggende skog.» Det er angjeve særskild kva for skogtypar dette gjeld.

Forslag 8: *Stortinget ber regjeringen forskriftsfeste et forbud mot hogst og andre skogbrukstiltak i hekketiden i skog med høy tetthet av hekkende fugl.*

Sjå kommentarane til forslag 7.

Forslag 9: *Stortinget ber regjeringen legge til grunn at skogarealer eid av Statskog SF som er aktuelle for vern, skal vernes vederlagsfritt.*

Statskog SF er eit statsføretak som er heileigd av staten. Føretaket er eit sjølvstendig rettssubjekt, med same pliktrettar og som eit privat eigd selskap.

Statens eigarpolitikk, som Stortinget har slutta seg til, har som prinsipp at statleg eide selskap verken skal ha fordelar eller ulemper samanlikna med selskap utan statleg eigarskap. Dette prinsippet gjeld også for Statskog SF.

Forslag 10: *Stortinget ber regjeringen redusere utbyttet fra Statskog SF i år der selskapet verner nytt skogareal.*

Utbyttepolitikken i Statskog SF er at 75 pst. av årsresultatet etter skatt går til utbytte til eigar. Om skogvern førar til svekka resultat i Statskog SF blir utbyttet minska tilsvarande.

Med helsing

Geir Pollestad

Kopi
Hilde Markhus
Næringskomiteen

